

PAVOL RANKOV

Nájdí svätého

Pavol Rankov
NÁJDI SVÄTÉHO

**SPOLOK
SVÄTÉHO
VOJTECHA
TRNAVA
2024**

ČÍTANIE
S PRIDANOU
HODNOTOU

© Spolok sv. Vojtecha – Vojtech, spol. s r. o.,
Trnava 2024
ISBN 978-80-8161-642-6

Rozprávky zväčša nebývajú celkom vymyslené. Ukrývajú sa v nich ľudské príbehy, ktoré sa stali, no stali sa inak, inokedy, inde či iným ľuďom. V niektorých rozprávkach sú vymyslené mená pre naozajstných ľudí či skutočné krajiny, v iných zasa býva poprehadzované poradie udalostí. A tak sa stane, že najprv si nejaká princeznička odtrhne zo stromu chutné jablčko, no až potom to jablčko narastie a úplne nakoniec jabloň zakvitne. Keď sa občas aj nájde rozprávka, v ktorej je úplne všetko vymyslené, možno to znamená len toľko, že sa to stať malo, ale našťastie či nanešťastie sa to pre nás zatiaľ nestalo.

Táto rozprávka veru nebude o stromoch, čo najskôr dávajú úrodu a až potom na nich vypučia kvety. Mám taký dojem, že v nej natrafíme na zopár ľudí, miest a udalostí, ktoré nie sú úplne vymyslené. Veď uvidíme (či skôr prečítame a len ten, kto má dobrú fantáziu, tak aj čosi uvidí – kdesi vnútri svojej hlavičky).

Istí bohatí rodičia mali syna Tomáša. Hoci mám taký dojem, že ste viac zvedaví na Tomáša, musím najskôr predstaviť jeho rodičov. Prečo boli bohatí? Mali priamo na námestí veľký dom, ktorý by sme pokojne mohli nazvať palác alebo kaštieľ. Dom mal totiž pätnásť izieb pre Tomášových rodičov a ešte niekoľko izieb pre služobníctvo – pre komorníka, komorníčku, sluhu, dve slúžky, kuchára, kočiša a záhradníka. Takéto paláce môžete

vidieť na námestiach mnohých slovenských miest, veľmi pekne sú napríklad v Banskej Štiavnici, Bardejove či Trnave.

(Pripustím, že Tomášovi rodičia neboli bohatí iba v tom prípade, ak väčšina žiakov z vašej triedy býva v dome s viac než pätnástimi izbami. Ale pozor, paneláky a činžiaky s 36 bytmi, v ktorých je dohromady 128 izieb, sa nepočítajú!)

Takže teraz už vieme dve veci: Tomášova rodina bola bohatá a žila niekedy v dávnej minulosti, keď ešte neboli šoféri a autá, zato tam boli kočiši a koče.

Tomáš nebol na bohatstvo svojich rodičov nijako pyšný. Jednak preto, že sa hrával s deťmi z podobne zámožných rodín, takže byť bohatý sa mu nezдалo výnimočné, no a tiež preto, že dostal dobrú výchovu. Našťastie Tomáša vychovali nielen jeho rodičia, ale najmä istý učenec, ktorý mu vstúpil do hlavy, že pýcha a lakomstvo sú hriechy.

(Asi sa chcete spýtať, či tento učenec býval v paláci a či sme nezabudli započítať aj jeho izbu. Nie, tento učenec býval kdesi inde v tom meste.)

Jedného dňa – a bolo to v čase, keď bol Tomáš už takmer dospelý – rodičia ho poverili závažným poslaním.

„Syn náš drahý,“ začala Tomášova matka, „s tvojím cteným otcom sme usúdili, že si už dostatočne zrelý, aby si splnil naše veľké pranie.“

Tomáš prechádzal zvedavým pohľadom z matky na otca a z otca na matku. Otec sa tváril náramne dôležito

a premúdrene pokyvkával hlavou. Matka sa záhadne usmievala, pričom sebe aj manželovi naliala do hrnčekov čaj. Otec vzal hrnček, napil sa a skríkol od bolesti. Čaj bol totiž horúci.

(Čaj bol v tom čase naozaj horúca novinka! Nikto v okolí paláca ho nielenže jakživ nepil, ale ani nepričuchol k jeho vôni. Tomášovi rodičia museli za malé vrecúško čaju zaplatiť veľké peniaze. No už boli takí. Vlastniť čosi, o čom boháči z okolitých palácov ani nechyrovali, malo pre nich mimoriadny význam. Lenže potulný kupec zabudol Tomášovým rodičom vysvetliť, že pokiaľ ide o teplotu, je to s tým vzácnym nápojom ako s jedlom – vreľý čaj popáli pery a ústa rovnako ako horúca polievka.)

Mám taký dojem, že tieto odbočky od Tomáša a jeho príbehu začínajú niektorým z vás liezť na nervy. Tak sa budem snažiť, aby som ich už viac nepoužíval.

„Syn náš predrahý,“ pokračoval otec oblizujúc si popálenú peru, „s tvou veľaváženou matkou sme sa po dlhej úvahe rozhodli, že ťa poveríme ťažkou úlohou.“

„Ťažkou a zodpovednou úlohou!“ spresnila veľavážená matka. „Ak našu úlohu dokážeš splniť, získaš si nekonečnú vďaku od svojho cteného otca.“

„A nesmierny obdiv svojej veľaváženej matky!“ dodal otec a jemne sa svojej manželke uklonil.

„A o čo ide? Čo by som mal spraviť?“ spýtal sa s obavami Tomáš. Nebolo mu už všetko jedno, lebo akosi vycítil, že rodičia sa chystajú podrobiť ho ťažkej skúške, v ktorej ich nechcel sklamať.

„Ako iste vieš,“ začala vysvetľovať matka, „poslednú predstavu nášho paláca viedol architekt, ktorého učiteľom bol žiak samotného geniálneho Bramanteho...“

„Nie, drahá, poplietla si to!“ skočil svojej manželke do reči Tomášov otec. „Veľký Donato Bramante mal žiaka, ten žiak mal žiaka, no a tento žiak mal tiež žiaka – presne to bol náš architekt.“

„Každopádne, tento žiak žiaka prebýval u nás,“ matka ukázala na bohato zdobené múry okolo seba. Krása tejto siene nepochybne odrážala jemný vkus samotného Bramanteho. „Geniálny duch je tu stále prítomný.“

„Síce nepriamo, ale predsa,“ dodal otec.

„Náš dom je skutočne veľmi pekný,“ pokýval hlavou aj Tomáš. Matne si spomínal, ako sa pred rokmi rodičia chytali za hlavy, keď od architekta počuli, koľko ich bude stáť mramorový obklad schodiska a výzdoba klenby v jedálni.

„V salóniku visia dve maľby,“ chcela pokračovať matka.

„Štyri! Visia tam štyri maľby, jedna krajšia ako druhá,“ opravil ju manžel a poslal jej vzdušný bozk.

„Áno, drahý, visia tam štyri maľby. No mimoriadne cenné sú dve uprostred. Maľoval ich najvernejší priateľ najlepšieho žiaka veľkého Raffaela.“

„Nie!“ spresňoval znovu otec. „Bol to najlepší priateľ najvernejšieho žiaka veľkého Raffaela.“

„Sú to krásne obrazy,“ prisvedčil Tomáš, pretože diela sa mu naozaj páčili. Boli to vydarené portréty mladých žien. Jedna z nich pracovala u Tomášových rodičov ako kuchárka. Keď